

Raadsvoorstel

Zaaknummer	L275141
Datum raadsvergadering	30 september 2021
Portefeuillehouder	P.J. Kiel
Onderwerp	Regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'

Voorstel

Het college stelt u voor de regiovisie 'samen werken aan de specialistische jeugdhulp' vast te stellen.

Aanleiding

Deze regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in de specialistische jeugdhulp (2021-2026). Om bepaalde vormen van jeugdhulp - ook in de toekomst - te kunnen blijven garanderen is het belangrijk dat gemeenten met elkaar samenwerken. In VNG verband is afgesproken dat gemeenten met elkaar niet vrijblijvende afspraken maken over hun samenwerking, dit is uitgewerkt in de norm voor het opdrachtgeverschap (NvO). Onderdeel van de NvO is dat de samenwerkende gemeenten een regiovisie opstellen, waarin zij vastleggen:

- Op welke onderdelen zij regionaal samenwerken in de specialistische jeugdhulp
- Wat zij willen bereiken, aan welke veranderingen zij werken
- Hoe aan de (boven) regionale samenwerking uitvoering wordt gegeven.

In onze regio werken gemeenten al langere tijd samen in het beleid, de regelgeving en de inkoop van de specialistische jeugdhulp. De regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp' bouwt voort op wat al is vastgelegd in bijvoorbeeld gemeentelijke beleidskaders, de regionale inkoopstrategie, inkoopdocumenten en de verschillende transformatieplannen.

Mogelijk wordt in de toekomst (per 1/1/2024) regionale samenwerking op onderdelen van de jeugdhulp verplicht gesteld door het rijk, via het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'. De regiovisie is inhoudelijk in lijn met dit wetsvoorstel. Organisatorisch kan op termijn een aanpassing nodig zijn, omdat het wetsvoorstel uitgaat van samenwerking in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Doel / Effect

Realiseren en organiseren van specialistische jeugdhulp in de jeugdregio Eemland in lijn met de vastgestelde regiovisie en afspraken over de inrichting van deze jeugdhulp en de samenwerking binnen de regio.

Toelichting

In deze regiovisie leggen gemeenten met elkaar vast hoe we in onze regio samenwerken aan een sterke en betaalbare specialistische jeugdhulp. Met deze regiovisie voldoen we aan de richtlijnen van de VNG (via de Norm voor het opdrachtgeverschap) en inhoudelijk aan het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'.

De hoofdlijnen van de regiovisie samengevat:

De regiovisie vormt het kader voor de regionale samenwerking in de specialistische jeugdhulp de komende vijf jaar en is daarmee een belangrijke onderlegger voor o.a. de regionale inkoop. In paragraaf 2 van de regiovisie is beschreven hoe we werken aan een eenvoudiger zorglandschap, waarin we o.a.:

- lokaal werken aan een stevige sociale basisinfrastructuur
- de toegang versterken door meer te investeren in de ondersteuning door de lokale teams en de ondersteuning bij de huisartsen
- inzetten op het creëren van sterkere samenwerkende netwerken tussen de lokale sociale basisinfrastructuur en de specialistische jeugdhulp (via gebiedsgerichte specialistische teams). Dat kunnen we alleen realiseren, als we meer investeren in partnerschap met een beperkter aantal specialistische jeugdhulpaanbieders.
- Via de inkoop toewerken naar resultaatafspraken via een taakgerichte inkoop met een beperkt aantal jeugdhulpaanbieders. Daarbij leren we o.a. van ervaringen met de BSA jeugdhulp en kijken we ook goed naar landelijke ontwikkelingen.

In paragraaf 3 zijn de inhoudelijke uitgangspunten en veranderopgaven uitgewerkt. De inhoudelijke uitgangspunten zijn een compilatie van de 'leidende principes' uit de verschillende beleidsplannen sociaal domein van de gemeenten in onze regio. Voor de inhoudelijke veranderopgaven is o.a. gebruik gemaakt van de Transformatieplannen BSA jeugdhulp en de landelijke toekomstige veranderingen in de jeugdbeschermingsketen. De speerpunten zijn:

- Het versterken van de specialistische ambulante jeugdhulp
- De transformatie van verblijf
- Betere samenwerking in de veiligheidsketen
- Versterking van de regievoering
- Meer aandacht voor het cliëntperspectief

In paragraaf 4 is beschreven hoe de specialistische jeugdhulp samenhangt met de lokale basisinfrastructuur en hoe we in onze regio de toegang tot de jeugdhulp hebben georganiseerd. Hoe de sociale basisinfrastructuur eruit ziet, is voor iedere gemeente anders. Iedere gemeente is immers verschillend in omvang en bevolkingssamenstelling. Toegelicht is hoe gemeenten werken aan het versterken van de preventieve inzet en de toegang (lokale teams en de praktijkondersteuners). Op deze manier willen we het beroep op specialistische jeugdhulp verminderen. Daarnaast gaat deze paragraaf in op de regionale samenwerkingsagenda met de onderwijsaanbieders.

Hoe we de regionale samenwerking hebben ingericht – de governance tussen gemeenten - is uitgewerkt in paragraaf 5. Deze paragraaf beschrijft de huidige situatie. In het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' is opgenomen, dat er voor de governance een samenwerkingsvorm op grond van de Wet gemeenschappelijke regeling noodzakelijk is. Het kan zijn dat we onze vorm van samenwerking hierop moeten aanpassen.

In aansluiting op paragraaf 2 –veranderende zorglandschap- zijn in paragraaf 6 de inrichtingsprincipes voor de regionale inkoop uitgewerkt.

1. Voldoende en kwalitatief goede hulp en ondersteuning
2. Duurzame relaties in partnerschap, samenwerking met beperkt aantal aanbieders
3. Afspraken op taakopgaven: transformatie en netwerksamenwerking
4. Gebiedsgericht werken, regionaal gebonden organisaties met lokale inbedding
5. Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor monitoring
6. Effectievere inzet van accountmanagement, intensieve relatie met de aanbieders

Bij de wijze van bekostiging staat beschreven dat we op dit moment twee vormen van bekostiging hanteren in onze regio bij de inkoop van specialistische jeugdhulp. We willen op onderdelen in onze inkoop meer naar een taakgerichte bekostiging. In samenspraak wordt het regionale taakgerichte budget (meerjarig) bepaald en worden de lasten per gemeente verdeeld. De regiovisie gaat niet in op HOE we de kosten delen bij de nieuwe contracten vanaf 2023 via de taakgerichte inkoop. De methodiek van de kostenverdeling wordt later dit jaar uitgewerkt.

De participatieraad heeft in het proces van regionale voorbereiding al een mogelijkheid van inspraak gehad. De vragen en opmerkingen zijn verwerkt in een 'inspraak-matrix' c.q. in de conceptregiovisie zoals die nu aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

De Participatieraad is na regionale vaststelling in de colleges gevraagd om lokaal een advies uit te brengen dat eventueel als nazending kan worden betrokken bij besluitvorming door de gemeenteraad.

Argumenten

1. De regiovisie voldoet aan de richtlijnen van de Norm voor het opdrachtgeverschap (NvO) die we in VNG verband met elkaar hebben afgesproken. In de regiovisie hebben we uitgewerkt op welke onderdelen we regionaal samenwerken in de specialistische jeugdhulp, wat we willen bereiken en hoe we onze samenwerking hebben vormgegeven.
2. De regiovisie is inhoudelijk in lijn met het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen'.
3. De regiovisie geeft helderheid over de inhoudelijke transformatie die we beogen en hoe we hieraan werken. De regiovisie vormt het kader voor de verdere uitvoering, zoals in de regionale inkoop 2023. Om te kunnen transformeren kiezen gemeenten ervoor via de inkoop het zorglandschap voor de specialistische jeugdhulp te vereenvoudigen en samen te werken met een beperkt aantal aanbieders.

Tegenargument / Alternatieve scenario's

Het wetsvoorstel 'verbetering beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' gaat uit van regionale samenwerking in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Op dit moment is de regionale samenwerking privaatrechtelijk vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst en in dienstverleningsovereenkomsten. Organisatorisch zijn er indien het huidige wetsvoorstel wordt aangenomen mogelijk aanpassingen nodig in onze vorm van de regionale samenwerking, de governance tussen gemeenten. Vanuit de VNG is er veel kritiek op dit onderdeel van het wetsvoorstel. Daarom wordt eerst afgewacht of dit wetsvoorstel wordt aangenomen

De beoogde veranderingen van het zorglandschap geven we lokaal en regionaal vorm middels transformatie en uitvoeringsprogramma's en via de inkoop. Transformatie en verandering van het zorglandschap kan gevolgen hebben voor jeugdhulporganisaties en hun cliënten. Dit zal mogelijk leiden tot onrust en onzekerheden. Door goed overleg, communicatie en waar nodig overgangmaatregelen wordt dit zoveel mogelijk beperkt. Aan de andere kant zien we dat binnen het huidige zorglandschap de beoogde transformatie onvoldoende van de grond komt en leidt tot een groeiend beroep op jeugdhulp en overschrijdingen op de gemeentelijke begrotingen. Voor de cliënten is een belangrijke randvoorwaarde die wordt meegenomen in de inkoop, dat zij hun zorgtraject af kunnen maken (continuïteit van zorg).

De in de visie opgenomen begrippen en terminologie kan op onderdelen afwijken van lokale beleidskaders in de regio. Voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld:

- de lokale teams (een verzamelbegrip voor de sociale (wijk) teams)
- de term sociale basis infrastructuur
- en de term 'positieve gezondheid' en de wijze waarop daar lokaal invulling aan wordt gegeven.

Risico's

De huidige ingekochte jeugdhulp via p*q heeft in de afgelopen jaren geleid tot een groot aantal gecontracteerde zorgaanbieders. Dit zorgt ervoor dat de aansluiting onvoldoende is tussen de lokale infrastructuur [lokale teams, sociale basis] en de specialistische jeugdhulp, waardoor doelen uit de visie minder goed te realiseren zijn. Ook leidt het grote aantal aanbieders tot onbeheersbare stijging van de kosten van jeugdhulp, doordat minder goed te sturen is op volume, kwaliteit en positieve gezondheid (normaliseren). De beoogde uitbreiding van de taakgerichte inkoop van de specialistische jeugdhulp leidt tot meer financiële helderheid aan de voorkant, omdat er meerjarige afspraken worden gemaakt over de doelen die dienen te worden gerealiseerd, de samenwerking met de lokale infrastructuur en het budget waarbinnen de jeugdhulp moet worden uitgevoerd.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

- Vaststelling van de regiovisie in alle gemeenteraden van de regiogemeenten
- De regiovisie te gebruiken als kader voor de lokale en regionale uitvoering, waaronder de nieuwe regionale inkoop in 2023

Communicatie

De regionale adviesraden Sociaal Domein, en zo ook de Participatieraad Leusden, zijn uitgenodigd om te reageren. Met de adviesraden is ook een gesprek geweest, waarin de regiovisie is toegelicht en waarin procesafspraken tussen de raden zijn gemaakt. De adviesraden hebben in dit overleg afgesproken afzonderlijk te reageren en hun reacties met elkaar te delen.

Organisaties zijn o.a. via de Nieuwsbrief Sociaal Domein uitgenodigd om hun input te geven. Daarnaast is de ontwerp regiovisie ook geagendeerd geweest voor de verschillende overleggen met stakeholders en is er een themabijeenkomst georganiseerd.

Aan de organisaties is gevraagd om schriftelijk te reageren. Daarnaast konden zij een gesprek aanvragen om toelichting te krijgen. Daar is door 5 organisaties van gebruik van gemaakt. Uiteindelijk hebben 21 organisaties feedback gegeven op de regiovisie, zoals de adviesraden, huisartsenvereniging Eemland, de Raad voor de Kinderbescherming en verschillende jeugdhulporganisaties

Bijlagen

1. Regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'
2. Publieksversie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp'
3. Matrix met vragen, antwoorden en verwerkte aanpassingen in de regiovisie naar aanleiding van de feedbackronde.

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf – Koelewijn
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 29 juni 2021, nummer: L275141

b e s l u i t:

- de regiovisie 'Samen Werken aan de specialistische jeugdhulp' vast te stellen.

Besloten in de openbare raadsvergadering van 30 september 2021

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter